

IDENTITAT

VALORS

FUTUR

30
anys

Presentació

Des de la seva creació el 1978 fins ara, la Coordinadora Catalana de Fundacions ha complert un important rol en el món fundacional autonòmic i estatal.

Per això en complir-se els primers 30 anys d'aquell inici, desitgem oferir a les fundacions associades i a les altres persones i entitats relacionades amb el món fundacional, els nostres records de tot aquest camí que es va iniciar justament amb la transició a la democràcia.

Per explicar-ho hem revisat els nostres arxius i ens hem reunit amb alguns dels protagonistes dels fets i de les activitats que hem recollit en aquesta crònica.

No es tracta, doncs, d'un estudi històric, sinó quelcom més senzill i proper a l'estil d'aquesta Casa, que és la “casa de les fundacions” a Catalunya.

Però aquesta senzillesa no impedeix que el relat que us oferim mostri la nostra satisfacció per la tasca realitzada, que creiem que ha servit per enriquir i enfortir un dels grups organitzats que formen la rica societat civil catalana.

Esperem que la lectura us sigui d'utilitat a tots, tant en el vessant personal com en la vostra tasca en el món fundacional.

Jaume Iglesias i Sitjes

President

Junta Directiva

President

Jaume Iglesias i Sitjes

Fundació Maite Iglesias Baciana

Vicepresident 1r

David Parcerisas Vázquez

Fundació EADA

Vicepresident 2n

Manel Valls i Martorell

Fundació Sociosanitària de Manresa

Tresorer

Josep Bové i Bertran

Fundació Torres Gasset

Secretari general

Raimon Bergós i Civit

Fundació Betània-Patmos

Vocals

Antoni Aliana i Magrí

Fundació "la Caixa"

Carlos Cuatrecasas i Targa

Fundació Cercle d'Economia

Agustí Viñas i Rexach

Fundació Ajuda i Esperança

Gerent

Alba Molas i Rifà

Secretaria

Montse Oliveras

Índex

7

Els orígens

16

El desenvolupament

34

Constatacions i reptes
de futur

38

Juntes de la
Coordinadora Catalana
de Fundacions

45

Cronologia

Els orígens

La mobilització i efervescència política dels darrers anys del franquisme i de la posterior transició van marcar el context en l'aparició del moviment associatiu fundacional a Espanya; i encara més, les mateixes fundacions –com una de tant expressions de la societat civil mobilitzada en aquells anys– van tenir-hi un paper clau.

Especialment a Catalunya –històricament reconeguda per l'activa implicació social dels seus ciutadans– les fundacions van constituir l'expressió d'un anhel de reconeixement de la particularitat catalana, el rostre més visible de la qual va ser la defensa de la llengua i la cultura. En aquest context –cal recordar-ho–, les fundacions culturals van ser determinants.

Així, l'empenta associativa catalana va ser el catalitzador del moviment del món fundacional a tot l'Estat al començament de la dècada dels setanta, quan l'advocat català Josep Maria Vilaseca Marcet va impulsar la creació de FOEBE (Fomento de Entidades Benéficas), conjuntament amb Joaquín Arias i Díaz de Rábago, llavors president de la Fundación Pedro Barrié

de la Maza (de Galícia) i Francisco Guijarro, que llavors presidia FUNDESCO (Fundación para el Desarrollo de la Función Social de las Comunicaciones), aleshores dependent de Telefónica (de Madrid).

Tot i l'enfocament clarament arrelat en les entitats benèfiques d'inspiració cristiana que van prevaler durant el franquisme, la FOEBE donava compte de la inquietud associativa que es respirava en aquells anys en l'entorn fundacional, especialment a Catalunya, on la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques ja estava en marxa des de 1969. Així, no sorprèn que fos precisament un advocat cata-

“ a Catalunya –històricament reconeguda per l'activa implicació social dels seus ciutadans– les fundacions van constituir l'expressió d'un anhel de reconeixement de la particularitat catalana, el rostre més visible de la qual va ser la defensa de la llengua i la cultura ”

là com Vilaseca –advocat de l'Estat, filantrop i profund coneixedor de la política contingent– qui donés els primers impulsos al moviment associatiu fundacional.

El 1973 Vilaseca, Arias i Guijarro van convocar una trobada estatal d'entitats sense finalitat lucrativa, amb el propòsit de conèixer la realitat del món fundacional al país.

La primera trobada es va realitzar el 1973 a l'Estación Terrena de Satélites de la Ilavors Compañía Nacional de Teléfonos de España (CNTE) –actual Telefónica–, amb seu a la localitat de Buitrago de Lozoya, a 75 quilòmetres al Nord de Madrid.

En la trobada, cadascun dels assistents va presentar l'entitat que representava, els seus propòsits i les activitats principals. De Catalunya, van assistir-hi les grans fundacions culturals i acadèmiques, que gaudien de gran prestigi a nivell estatal, representades pels seus màxims directius: Josep Castany, de la Fundació Roca Galés; Jordi Porta, de la Fundació Jaume Bofill; August Testort, de la Fundació Maria Francisca de Roviralta i un representant de l'Institut Químic de Sarrià.

El bon resultat de la trobada va obrir les portes perquè l'experiència es repetís els anys següents (fins al 1977), amb el nom de “col·loquis sobre entitats sense finalitat lucrativa”, sempre a l'estació de Telefónica a Buitrago, en els quals s'analitzaven diversos aspectes de la feina de les fundacions, el seu funcionament, problemàtiques, necessitats i reptes. Per això, a més dels representants de les fundacions del país, s'hi convidava ponents estrangers, perquè exposessin els seus coneixements i experiència.

Va haver-hi dos resultats importants, d'aquestes reunions:

- **Primer**, una anàlisi de totes les fundacions d'Espanya, que va permetre saber que a tot el país hi havia 6.000 fundacions registrades.

- **Segon**, la idea de crear una entitat que agrupés totes les fundacions de l'Estat.

Però atès que en aquells anys a Espanya no estava permesa l'associació d'entitats, sinó de persones, el novembre de 1977 (dies abans del Referèndum en què es va aprovar la Constitució espanyola) es va constituir l'Associació de Dirigents d'Entitats No Lucratives d'Espanya (ADENLE), presidida per un altre català, Àngel Anadoni, que en aquell moment era president de la Fundació Maria Francisca de Roviralta.

Les trobades de Buitrago van donar un nou impuls a les fundacions catalanes, tot despertant en els seus dirigents la necessitat de crear una entitat local que les aglutinés. Així, el 1977 la idea ja rondava a la ment d'alguns i a poc a poc s'estenia.

Aquell any, acabada de restablir la Generalitat de Catalunya, en plena transició democràtica, era ben a prop l'aprovació del nou Estatut català i la creació del primer govern autonòmic després del franquisme, una de les competències de la qual havia de ser el tema fundacional. En aquest context, el llavors director de la Fundació Jaume Bofill, Jordi Porta, assenyala que “els catalans que havíem participat en les trobades de Buitrago, vam veure que calia que a Catalunya tinguéssim una organització pròpia per dialogar amb el nou govern, i evitar així que només es consultés alguns dirigents, quan calia resoldre qüestions relacionades amb temes fundacionals”.

Primer va haver-hi una reunió el 31 de gener de 1978, en la qual els representants d'una desena de fundacions van coincidir en la conveniència d'associar-se. En una segona trobada, el 15 de febrer del mateix any, va sorgir la idea de crear un grup promotor per a la coordinació de les fundacions catalanes. A aquesta trobada, van assistir-hi representants de les fundacions Artur Martorell, Vives Casajuana, Roca Galés, Jaume Bofill, Joan Miró i Belloch-Pozzali.

El març de 1978 els dirigents d'ADENLE van voler venir a promoure l'entitat a Catalunya, per a la qual cosa van sol·licitar als representants de les fundacions catalanes que havien participat en les reunions de Buitrago, d'organitzar una trobada a Barcelona. L'acte es va dur a terme al Col·legi d'Advocats i van assistir-hi representants de 23 fundacions catalanes. L'acte va constituir una passa més en el camí associatiu que estaven començant a recórrer les fundacions a Catalunya.

Finalment el 6 de maig de 1978 es va constituir el Grup de Promoció per a la Coordinació de les Fundacions Catalanes (antecessora directa de l'actual Coordinadora Catalana de Fundacions), amb el propòsit de complir set objectius principals:

- a) Promoure i difondre la Coordinadora de Fundacions Catalanes, perquè totes les fundacions interessades poguessin afegir-s'hi.
- b) Facilitar les relacions amb el Protectorat i amb altres entitats oficials, com també amb el Centro de Fundaciones.

“ el 6 de maig de 1978 es va constituir el Grup de Promoció per a la Coordinació de les Fundacions Catalanes ”

- f) Confeccionar un registre de totes les fundacions catalanes, orientat a la futura creació del seu directori.
- g) Promoure la Coordinadora aprofitant l'estructura de les fundacions reunides, per tal d'evitar despeses innecessàries.

El 21 d'octubre d'aquest any els representants de les fundacions amb les quals fins aleshores s'establí contacte a Catalunya, van decidir crear un Secretariat del Grup Promotor perquè es fes càrrec de les activitats pròpies de la incipient entitat. I aquest va ser constituït per representants de les fundacions Joan Miró, Jaume Bofill, Barcelona Centre de Disseny (BCD), Picasso-Raventós, Mediterrània, Roca Galés i Artur Martorell.

Uns quants dies després d'aquesta cita, el 29 d'octubre de 1978, es va celebrar una reunió a la qual van assistir representants de 34 fundacions catalanes. En aquesta trobada, s'hi van discutir i es van acordar diverses mesures relacionades amb l'ordenació legal i fiscal de les fundacions, i també es va decidir de crear un directori de fundacions catalanes i la tramesa d'un document a la comissió redactora del nou Estatut de Catalunya (la “Comissió dels 21”, que llavors era a punt d'enllestir-ne la redacció per a la seva promulgació) perquè les fundacions catalanes depenguessin de la Generalitat i no dels diversos ministeris estatals, tal com s'esdevenia fins llavors.

En aquells primers anys, més que una metodologia de treball sistemàtic, les reunions eren un espai de debat entre un grup de “visionaris” que entenien clarament que aquest era un tema de futur. Per aquest motiu, les trobades no tenien una periodicitat fixa ni se'n redactaven actes. No obstant això, malgrat que en aquells anys l'entitat no estava constituïda jurídicament, va aconseguir legitimar-se com a interlocutor vàlid davant de l'Administració i influir en alguns

- c) Oferir assessorament tècnic i administratiu a les fundacions sòcies, per a l'elaboració dels comptes i informes exigits per l'Administració.
- d) Oferir assessorament financer per augmentar la rendibilitat del patrimoni, sobretot de les fundacions petites.
- e) Promoure la comunicació i la col·laboració entre les fundacions sòcies.

aspectes centrals que afectaven les fundacions, com per exemple, la qüestió dels protectorats.

El 1982, amb la creació de la Direcció General de Fundacions (DGF) de la Generalitat de Catalunya, a càrrec de l'advocat Miquel Billoch, va suposar un important impuls al propòsit de la Coordinadora. Concretament la DGF va exigir a totes les fundacions de Catalunya que actualitzessin els seus estatuts i es registrassin davant d'aquesta Direcció General, amb la qual cosa, les fundacions deixaven de dependre dels ministeris sectorials del Govern central i començaven a dependre de la Generalitat. No cal dir que això va aportar un coneixement més precís de l'extensió del món fundacional a Catalunya.

Una altra de les inquietuds principals de la Coordinadora en els seus primers anys va ser la necessitat que hi hagués una llei reguladora de l'actuació fundacional a Catalunya, atès que amb l'aprovació de l'Estatut de Catalunya, aquesta era una competència del nou govern autonòmic.

Recollint aquesta necessitat es va crear una Comissió Jurídica a càrrec de l'advocat Josep M. Vilaseca Marçet, amb el propòsit de redactar un Projecte de llei de fundacions, com a proposta per a la Generalitat, el qual va ser després recollit íntegrament en la Llei de 1982.

La Coordinadora de Fundacions Catalanes va tenir existència jurídica el 13 de gener de 1983, amb el nom d'Associació de Dirigents de Fundacions Catalanes (ADIFUCA), perquè llavors continuava vigent la llei que prohibia l'associació d'entitats, i així, l'ADIFUCA era una associació de persones.

“ malgrat que en aquells anys l'entitat no estava constituïda jurídicament, va aconseguir legitimar-se com a interlocutor vàlid davant de l'Administració i influir en alguns aspectes centrals que afectaven les fundacions ”

Creació d'un marc legal

Antecedents

Catalunya és un país d'una llarga tradició associativa i on la societat civil ha tingut un rol molt actiu en la vitalitat de la societat.

Coherentment amb aquest esperit, el moviment fundacional a Catalunya també té una llarga història. De fet, la primera fundació catalana de la qual es té coneixement –i que continua activa– és la Fundació Hospital Comarcal d'Igualada (Anoia, 1200). Des d'aleshores fins ara una llarga llista de fundacions han dinamitzat l'escenari associatiu català.

“ la primera fundació catalana de la qual es té coneixement –i que continua activa– és la Fundació Hospital Comarcal d'Igualada (Anoia, 1200). ”

Amb el retorn de la democràcia a mitjan anys setanta, aquesta força social es va reactivar i va començar un procés d'aglutinació que demandava noves directrius per continuar funcionant en el context de l'incipient govern autonòmic. La creació del Grup Promotor per a la Coordinació de les Fundacions Catalanes el 1978 va suposar una passa endavant en aquest propòsit, malgrat que faltava un marc legal idoni que marqués les pautes per a l'exercici del rol fundacional i del mecenatge. Va ser, doncs, la primera Llei catalana de fundacions, el 1982, el que va satisfer aquesta necessitat.

Gestació

L'origen de la Llei està íntimament lligat a la llavors Coordinadora de Fundacions Catalanes, perquè tot i no tenir existència jurídica, l'entitat havia aconseguit posicionar-se com a interlocutora vàlida davant de l'Administració per a les qüestions relacionades amb el món fundacional.

Conscients d'aquest respecte i de la imperiosa necessitat de disposar d'un marc legal per regular l'acció de les fundacions en el nou context democràtic català, a la fi de 1980 els membres de la Coordinadora van veure la necessitat de crear una comissió especialitzada perquè elaborés un Projecte de Llei de fundacions amb el propòsit de presentar-lo després a la Generalitat.

La comissió va estar integrada per l'advocat Josep M. Vilaseca Marcet i els notaris Raimon Noguera Guzmán i Ramon Faus, tots amb un ampli coneixement, experiència i compromís amb el món fundacional català.

Un valor afegit de la comissió era que Josep M. Vilaseca Marcet tenia una especial ascendència en el llavors recentment elegit president de la Generalitat, Jordi Pujol, perquè es coneixien personalment des de molt abans, i Pujol el considerava un dels seus homes de confiança. Per la seva banda, “el notari Noguera” –com era conegut col·loquialment– gaudia també d'un sòlid prestigi social pel seu compromís amb el seu gremi i en especial per la conservació del patrimoni històric i cultural català, a qui va consagrar la Fundació que du el seu nom.

Si bé es tractava d'un treball col·lectiu, la redacció del text de la Llei va ser principalment responsabilitat de Josep M. Vilaseca, raó per la qual aquest marc legal és conegut com “Llei Vilaseca”.

Un dels fundadors de la Coordinadora, el pare Marc Taxonera, que havia estat company de Facultat de Vilaseca, i que a més a més era monjo de Montserrat, explica que l'advocat va redactar la Llei durant uns dies de retir de Setmana Santa al monestir, on acudia sovint a la recerca de silenci i tranquil·litat.

La comissió va finalitzar la redacció del text al principi de 1981 i el va presentar a la Coordinadora en la sessió plenària de febrer d'aquell any, en el qual va ser escassament modificat. Un mes després el Projecte de Llei va ser lliurat a la Generalitat.

La primera Llei de fundacions catalanes va ser promulgada el febrer de 1982, i recollia íntegrament el document elaborat per la comissió.

Continguts

Josep M. Vilaseca pensava que l'essència de les fundacions era l'existència d'un patrimoni privat al qual el propietari assigna a perpetuïtat una finalitat d'interès general, la qual és reconeguda per l'Administració; per això li atorga uns avantatges fiscals.

A partir d'aquesta definició, Vilaseca emfasitzava que no pot haver-hi una fundació sense un patrimoni privat. Una fundació no és un conjunt de persones que

es reuneixen per aconseguir un objectiu, però no tenen recursos per aconseguir-lo. Això és una associació, sostenia. I la fundació ha de ser una figura privada, no pública.

Aquests plantejaments es reflectien en la Llei mitjançant un esperit de llibertat i de reconeixement del dret de la societat civil de participar en qüestions d'interès general. Per aquest motiu, la seva forma és molt privatista i pretenia respectar sobretot la voluntat del fundador.

Quant a continguts, la Llei de 1982 es concentra en l'àmbit civil, concretament a definir i regular el dret de crear fundacions que, d'acord amb els seus criteris, era un dret que només tenien les persones particulars i les empreses, per a l'exercici dels quals havien de complir tres requisits bàsics: tenir una finalitat d'interès general, un patrimoni suficient per complir-lo i un patronat organitzat. La Llei no tractava de temes fiscals, perquè el Govern català no tenia ni té competències en aquest àmbit.

Específicament, els principis que la mateixa Llei declara com els seus inspiradors són:

- a) La naturalesa privada de les fundacions per dedicar-se a finalitats d'interès general.
- b) La concessió d'una àmplia iniciativa a la voluntat dels fundadors de les fundacions.
- c) La prohibició que els membres del patronat de les fundacions rebin remuneració per les seves feines.
- d) L'obligació de les fundacions de retre comptes al Protectorat.
- e) La voluntat que el control administratiu s'executi a través de l'aprovació d'actes, i no per autorització prèvia de les decisions.
- f) La Llei s'ha d'aplicar a totes les fundacions privades de Catalunya.
- g) La Llei no ha de tenir un reglament general d'execució.

La Llei de l'any 1982 no es va inspirar en cap model previ, sinó únicament en els drets establerts en el Codi civil. Per aquest motiu és una llei de pocs articles, però molt ben estructurada jurídicament, perquè considera que el Protectorat en cap

cas pot anar més enllà del mandat de la Llei, com tampoc exigir noves obligacions a les fundacions.

Transcendència

La Llei catalana de fundacions de 1982 va ser la primera en el seu àmbit des del retorn de la democràcia a Espanya, amb la qual cosa va marcar un precedent en aquest àmbit; de fet, la primera llei estatal sobre el tema es va aprovar el 1994, és a dir, 12 anys després de la catalana.

I la seva influència es va reflectir en les diverses lleis autonòmiques de fundacions que es van aprovar els anys següents, moltes de les quals recullen de manera literal molts dels plantejaments de la Llei Vilaseca.

Si bé durant alguns anys aquesta llei va permetre resoldre les diverses problemàtiques de les fundacions, el cert és que en la pràctica la complexitat i diversitat de les fundacions actuals va fer necessari que tècnicament s'ampliés a més supòsits i situacions que no havien quedat clares, com la referent al capital fundacional, els fons especials, la capacitat de les fundacions per gestionar els seus recursos, amb autorització o sense de l'Administració, etc.

El desenvolupament

Aquest període va tenir dos objectius principals, que responen al moment inicial de l'entitat. D'una banda, donar a conèixer l'ADIFUCA en l'entorn fundacional català, a fi de guanyar legitimitat davant de les mateixes fundacions locals; i, per una altra, la necessitat de sumar socis a l'entitat que donessin un major pes polític i social, respecte de l'Administració.

Fins en aquell moment, la majoria de les fundacions catalanes no tenia coneixement de l'existència de l'ADIFUCA, per la qual cosa es va posar molt èmfasi d'arribar-hi i motivar-les a associar-s'hi, tot argumentant que la unió era la seva identitat com a fundacions, abans que les seves àrees específiques d'activitat. Es va fer un esforç especial per acostar-se a les petites fundacions, a través d'una sèrie de serveis d'assessorament jurídic que per a les entitats petites eren molt valuosos.

Així, pensant en les petites fundacions, l'ADIFUCA va aconseguir durant aquest període un assessor jurídic i fiscal per ajudar-les a completar els formularis i informes exigits per l'Administració, per un preu baix que no fes feixugues les despeses d'aquestes entitats.

En aquesta mateixa línia, des de l'ADIFUCA es va negociar amb l'Administració perquè aquesta simplifiqués i facilités els tràmits exigits a les fundacions, la qual cosa sens dubte va ser una gran aportació.

Primer Congrés de Fundacions

Després de cinc anys de funcionament, la CCF va organitzar el Primer Congrés de Fundacions Catalanes pel desembre de 1983, després de l'aprovació de la primera Llei sobre fundacions a Catalunya, a fi de fer un balanç crític sobre les competències socials d'aquestes entitats a Espanya i Europa. En aquest primer esdeveniment, van participar-hi 51 fundacions en total, que es van organitzar segons dos grans eixos per al treball de la jornada: l'assistencial i hospitalari, i aquelles entitats dedicades a tasques culturals i docents.

El Primer Congrés va servir com marc general per donar a conèixer el treball de les diverses entitats participants en aquesta època; desenvolupar una valoració inicial dels canvis evidenciats després de l'aprovació de la Llei catalana l'any anterior; a més de treballar en profunditat temàtiques com “La funció social de les fundacions a Catalunya: present i futur”, “Les fundacions davant de la crisi de l'Estat de benestar”, i la “Situació legal, fiscal i administrativa de les fundacions a Catalunya”.

Com a conclusions de l'esdeveniment, es va considerar un avanç la Llei de fundacions que havia estat aprovada el març del 1982 pel Parlament de Catalunya, malgrat els inconvenients davant el tema fiscal que afectava les fundacions. En aquest sentit, Josep Maria Vilaseca Marcet –llavors membre de la comissió mixta de traspassos i de la comissió mixta de valoracions de la Generalitat de Catalunya– va valorar positivament el fet que en aquesta llei s'atorgués una àmplia llibertat d'acció a les fundacions socials.

“Les fundacions (...) hem d'actuar amb molta llibertat, amb molta independència (...) la Llei catalana deixa en molts punts la porta oberta cap a la futura evolució (de les fundacions)”, va especificar en la trobada Vilaseca Marcet.

Seguint aquesta línia, en aquest Primer Congrés es va començar a plantejar la necessitat de potenciar les vinculacions i els nexes entre les diverses fundacions i l'Administració pública, a fi de desenvolupar aquelles àrees d'actuació que resultessin més pertinents a la realitat sociocultural i política de l'entorn.

Antonio Sáenz de Miera, president del Centro de Fundaciones va afirmar que “Som en condicions de dir que l'hora de la societat expressa la necessitat d'una reacció social davant de l'*impasse* no sols financer sinó també social i cultural”.

“ Després de cinc anys de funcionament, la CCF va organitzar el Primer Congrés de Fundacions Catalanes pel desembre de 1983, després de l'aprovació de la primera Llei sobre fundacions a Catalunya, a fi de fer un balanç crític sobre les competències socials d'aquestes entitats a Espanya i Europa ”

Va afegir-hi que les fundacions, a diferència de com s'havia organitzat l'Estat de benestar, no estan fonamentades en una solidaritat obligatòria i general, jeràrquica i controladora, sinó en valors com la llibertat, l'entropia i el voluntariat.

Per la seva banda, Vilaseca i Marcet va emfasitzar que moltes fundacions –en aquells moments– tributaven més que no pas una empresa lucrativa, i que per tant calia un sistema únic i més just pel qual les fundacions poguessin gaudir dels diversos avantatges fiscals.

De l'anàlisi realitzada en aquestes primeres jornades de treball, també va sorgir la necessitat que les fundacions poguessin involucrar-se en àrees desateses de manera conjunta, sobretot respecte de temes d'interès per a aquest context: apareixien com a problemàtiques centrals la drogoaddicció, la tercera edat i la insuficient dotació econòmica per a la investigació científica i tècnica.

D'altra banda, en aquest Congrés també es va facultar la Coordinadora Catalana de Fundacions per desenvolupar una feina de connexió entre les diverses entitats membres, a més d'establir serveis jurídics i financers com a assessorament per a les fundacions, possibilitar una presència en els mitjans de comunicació, i organitzar diverses àrees específiques de treball.

A més, es va assenyalar que l'eficàcia i eficiència que diversos sectors socials atribuïen a la gestió de les fundacions, només es podia garantir en la mesura que aquestes entitats mantinguessin la seva autonomia, llibertat i independència.

Segon Congrés de Fundacions

El segon congrés va funcionar en quatre àrees prioritàries de treball:

- I) La situació europea del món fundacional.
- II) Experiències fundacionals de França, Països Baixos i Regne Unit.
- III) El mecenatge.
- IV) Bones pràctiques per a la gestió fundacional.

Sobre la *Situació europea del món fundacional*, es van descriure els diversos models existents (constitutius, estructurals, de dotació patrimonial, d'explotació patrimonial, etc.) i es va parlar sobre la necessitat de regulació i fiscalització de les fundacions en el nou context d'integració europea. Així mateix, es va desta-

car la necessitat de coordinació entre les fundacions europees, a fi de generar un reconeixement social de la important feina que aquestes entitats duen a terme.

En el segon bloc temàtic, sobre el *Món fundacional a França, Països Baixos i Regne Unit*, es va donar a conèixer l'experiència de la Fundació de França que agrupava –en aquells moments– més de 300 entitats sense ànim de lucre i en les quals destacaven les diverses iniciatives comunitàries de moltes. Sobre els Països Baixos, es van explicar les diferències entre les “fundacions” i els “fons” i es va constatar que, atès que en aquests països l'Estat té una forta presència en temes socials, les fundacions despleguen un rol “complementari” a les ajudes governamentals. Sobre el Regne Unit, es van destacar les favorables condicions tributàries de què gaudeixen les fundacions i es van descriure els diversos tipus de fundacions que hi existeixen: fundacions empreses, fundacions comunitàries, filantròpiques, d'origen governamental, associacions de fundacions, etc.

Respecte del *Mecenatge*, es van comentar els principis en què recolza aquest mecanisme, com també les característiques de la seva versió nord-americana a través del model de la filantropia practicat principalment en la dècada dels anys vuitanta, i que establia incentius fiscals importants a les donacions, fet que dóna un ampli marge de moviment a les entitats del tercer sector en aquest país.

En l'últim bloc del Congrés, sobre les *Bones pràctiques de les fundacions*, es va destacar el rol d'aquestes entitats com a executores eficients i eficaces en els seus diversos àmbits d'acció: com a gestores d'un patrimoni, com a gestores de serveis, com a gestores de projectes, i com a branca social de diverses empreses.

El desenvolupament de la Coordinadora Catalana de Fundacions

Després del II Congrés de Fundacions (1991), els membres de la Junta Directiva es van plantejar la necessitat de professionalitzar la CCF, perquè fins aleshores es funcionava d'una manera bastant amateur, repartint-se entre tots les tasques de l'entitat. Per aquest motiu es va optar per contractar algú que assumís aquestes tasques. Així, el gener de 1992 Alba Molas va assumir la Gerència de l'entitat.

La professionalització de la CCF va suposar un repte econòmic per a l'entitat, perquè d'alguna manera s'havien de generar els recursos per finançar els costos associats a aquesta nova etapa.

Durant els primers anys, l'ADIFUCA rebia ajuda econòmica de la Fundació Jaume Bofill. Després, per respondre a aquesta necessitat, es va establir una quota de soci que en un principi es va pensar que fos diferenciada, d'acord amb les possibilitats de cada fundació. Així mateix, la necessitat de finançament per aquesta via va suposar l'imperatiu de buscar nous socis, amb la finalitat que les quotes fossin cada vegada més reduïdes.

“ Després del II Congrés de Fundacions (1991), els membres de la Junta Directiva es van plantejar la necessitat de professionalitzar la CCF, perquè fins aleshores es funcionava d'una manera bastant amateur, repartint-se entre tots les tasques de l'entitat ”

Amb aquest escenari, la primera tasca que es va encarregar a la Gerència va ser la captació de socis, aspecte necessari per garantir la sostenibilitat econòmica de la Coordinadora, a més d'enfortir-ne el pes davant la societat.

Els resultats obtinguts van ser notoris i van marcar un moment d'inflexió en la història de la Coordinadora.

Paral·lelament, els membres de la Junta Directiva d'aquell moment eren professionals àmpliament reconeguts a Catalunya, d'acord amb la seva manera d'entendre i gestionar l'entitat.

La combinació d'ambdós elements –professionalització i directiu reconegut– va donar un nou impuls a la Coordinadora, que es va traduir en una major viabilitat i legitimació davant de l'Administració.

El professionalització de la Coordinadora va respondre no sols a la seva evolució institucional, sinó a un corrent més ampli, a nivell social, que moltes entitats no lucratives estaven incorporant gradualment des de la dècada dels anys vuitanta.

Aquest corrent consistia en la necessitat de passar d'un model de beneficència i caritat –propi d'organitzacions religioses que històricament s'havien ocupat de contribuir a la solució de les problemàtiques socials– a un model de gestió amb

èmfasi en l'eficiència en la utilització dels recursos, per bé que sense renunciar a les seves bases solidàries.

En aquest context, les entitats no lucratives van començar a parlar de rendibilitat social dels seus projectes i inversions, la qual cosa va comportar haver d'aprendre a quantificar-ne els resultats definint indicadors i unitats de mesurament no econòmic que donessin compte dels múltiples beneficis que generen les seves accions. Aquesta feina no va ser fàcil, perquè una gran part dels temes en què incideixen les fundacions, són problemàtiques socials complexes i multidimensionals; per tant, mesurar la seva transformació és tot un desafiament.

El llavors president de la CCF, Josep M. de Fàbregues-Boixar, recorda que la Coordinadora era conscient d'aquest procés i per això va fer una mena d'“apostolat” per sensibilitzar les seves fundacions sòcies a activar el patronat respectiu i a professionalitzar els seus equips d'execució. Afegeix que l'objectiu d'aquest moment era “que les fundacions estiguessin dirigides per professionals, com qualsevol altra empresa i, de fet, amb una més gran responsabilitat”, perquè atès que són entitats en què no hi ha beneficis econòmics, no sol haver-hi ningú per fiscalitzar l'eficiència de la seva feina o per responsabilitzar-la davant dels errors o ser-hi més exigent. “Hi havia un imperatiu ètic d'actuar tan bé com el món empresarial, pel que fa a resultats”, precisa l'anterior president.

La Llei de mecenatge (1994)

A diferència d'algunes comunitats autònomes, l'Estat espanyol no va tenir fins a l'any 1994 una llei actualitzada que regulés les activitats de les entitats sense ànim de lucre. A Catalunya des de l'any 1982 es disposava d'un cos legal bastant actual i modern per regular les fundacions. Així, durant la V legislatura el Govern espanyol va decidir enviar un Projecte de Llei a les Corts sobre fundacions i incentius fiscals, el qual va ser àmpliament debatut i respecte del qual la CCF va presentar diverses consideracions.

Participació activa de la CCF

La Coordinadora Catalana de Fundacions va intentar de diverses maneres fer comprendre les seves observacions sobre el Projecte de Llei. Des que es va anunciar la tramitació parlamentària de la “Llei de fundacions i d'incentius fiscals” concebuda pel Govern central, la CCF va dedicar temps i esforç a reunir-se amb els grups parlamentaris per presentar-los les seves objeccions i els suggeriments al projecte.

Gràcies a l'aportació de la CCF, el text final de la Llei va quedar “bastant millorat” –segons l'opinió dels membres de la Junta Directiva de la Coordinadora d'aquell moment– respecte de la redacció original, malgrat que no va incloure totes les aportacions presentades (sobretot perquè la normativa no va deixar un marge més generós en el tema fiscal per a les fundacions).

La CCF va insistir a propugnar una llei estatal que recollís el règim fiscal aplicable “exclusivament” per a les fundacions. S'esperava, almenys, un estatut fiscal per a aquestes entitats com una normativa a banda, sobretot perquè es creia necessari disposar d'una legislació per regular les diverses iniciatives privades existents. Durant el període de negociacions –un any aproximadament– la CCF va intentar evitar que una mateixa norma controlés les fundacions, les associacions declarades d'utilitat pública, el mecenatge, l'esponsorització i els donatius que fan els particulars. Finalment, això no va succeir i tots aquests fenòmens diversos van ser homologats. Tot i això, en el seu moment la CCF va fer veure als grups parlamentaris i a l'Administració, la necessitat que aquesta Llei fos interpretada d'una manera no restrictiva respecte dels beneficis civils i fiscals per a les fundacions, ja que altrament podria entrebancar la feina que duïen a terme en favor del bé comú.

Aportacions de la Llei

La Llei 30/1994 dedica el títol I a la regulació de les fundacions, mentre que el títol II és dedicat als incentius fiscals. En general, la Llei estatal de fundacions de 1994 va seguir la filosofia que sobre el món fundacional ja havia establert la Llei catalana de 1982, i la regulació del títol I va ser molt semblant a la Llei 1/1982, de 3 de març, de fundacions.

Les aportacions més rellevants de la Llei van ser:

- L'exigència d'una dotació mínima per a la constitució d'una fundació, que ha de ser “adequada i suficient”, i pot ser fraccionada amb una aportació inicial del 25% i la resta en 5 anys.
- L'exigència de dedicar el 70% de les rendes de les entitats a la finalitat fundacional i deixar la resta per a la capitalització.
- L'augment de la deducció per donatius en l'impost sobre la renda de les persones físiques (que va passar a ser del 20%).
- La reducció de l'impost de societats del 25% al 10% (art. 53), tot afectant principalment les fundacions que funcionen a partir del rendiment del seu patrimoni.

- L'exempció de l'impost sobre activitats econòmiques de les activitats que constitueixen part de l'objecte social de les fundacions.

- La possibilitat de crear fundacions temporals (art. 29) per respondre a situacions o problemàtiques socials específiques.

- L'atribució que la llei va donar als jutges de suspendre cautelarment el patronat d'una entitat quan s'iniciï una acció de responsabilitat.

- La creació del Consejo Superior de Fundaciones (art. 38), òrgan de caràcter consultiu integrat per representants de l'Administració general de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les fundacions.

Director de fundacions

Després de dos anys de treball intensiu, el 1994 va ser publicat el *Director de fundacions privades catalanes* per iniciativa de la Coordinadora, en un moment en què ja hi havia més consciència de l'aportació d'aquest tipus de serveis al conjunt de la societat civil catalana. El *Director* va venir a reforçar la incidència del món fundacional en el teixit social català i a demostrar el seu important paper en la consolidació del benestar i en el dinamisme de la vida cultural i social del país.

Els seus objectius eren millorar i facilitar la coordinació entre les fundacions, generar sinergies entre les entitats i aconseguir una millor incidència i eficàcia en les seves intervencions. El *Director* va ser concebut com una eina de relació entre les fundacions i com a nexa d'unió entre el món fundacional i la resta de la societat civil.

El primer pas per constituir aquesta eina va ser reunir un primer corpus de fundacions amb les dades de contacte i, a partir d'allí, desenvolupar diverses vinculacions directes per obtenir la informació que es desitjava. El punt inicial van ser les 198 entitats associades a la Coordinadora. L'etapa següent va ser consultar els regis-

“ El *director* va venir a reforçar la incidència del món fundacional en el teixit social català i a demostrar el seu important paper en la consolidació del benestar i en el dinamisme de la vida cultural i social del país. ”

tres dels diversos protectorats. D'aquesta manera, la Coordinadora va anar estructurant una base de dades per facilitar i agilitar les consultes futures. Així mateix, es va intentar utilitzar models de bases de dades que estiguessin unificats amb els d'altres països d'Europa –es van utilitzar les línies bàsiques europees del programa Orpheus– per facilitar la cooperació entre les organitzacions en actuacions concretes.

Un cop definida aquesta base de dades, es va trametre un model de qüestionari a les fundacions implicades, a fi de recollir la informació més pertinent. Així, es va fer una prova pilot amb 30 fundacions associades a la Coordinadora, amb l'objectiu de comprovar la idoneïtat de l'enquesta. Finalment, a partir de la col·laboració d'aquestes entitats, es va confeccionar el model definitiu, el qual es va enviar en tres fases a tota la llista d'entitats, per bé que paral·lelament es van fer una sèrie de contactes telefònics. Un cop emplenada cadascuna de les fitxes, es va reenviar a les fundacions perquè aquestes poguessin rectificar i modificar les dades introduïdes.

Actualment té compendiades les activitats de 2.320 entitats, perquè aquest *Directori* és actualitzat constantment i la ciutadania el té disponible al lloc web de la Coordinadora.

Actualment té compendiades les activitats de 2.320 entitats, perquè aquest *Directori* és actualitzat constantment i la ciutadania el té disponible al lloc web de la Coordinadora.

“ Actualment té compendiades les activitats de 2.320 entitats, perquè aquest *Directori* és actualitzat constantment i la ciutadania el té disponible al lloc web de la Coordinadora ”

Formació per a les persones del món fundacional

Una àrea important de desenvolupament de la CCF en aquest període va ser l'organització i execució de diversos espais de formació específica per als treballadors del món fundacional, en els tres àmbits bàsics que en constitueixen el marc normatiu: jurídic, fiscal i comptable.

L'èxit d'assistència d'aquests cursos és un indicador clar de la necessitat existent entre les fundacions de conèixer les exigències de la llei en aquests tres aspectes, així com l'aplicabilitat corresponent. Sens dubte, qui més s'ha beneficiat en aquests anys dels cursos han estat les fundacions petites, que solen comptar amb plantilles reduïdes i multifacètiques i pocs recursos econòmics com per contractar assessories especialitzades en aquestes matèries.

Alguns dels temes dels cursos han estat:

- Gestió integral de fundacions privades.
- Pla general de comptabilitat.
- Rendició de comptes.
- Captació de recursos.
- Direcció i motivació d'equips.

En suma, la branca de formació desplegada per la CCF ha estat una àrea de treball que ha realitzat una aportació interessant els últims 20 anys de l'entitat, i que ha beneficiat més de 4.000 treballadors del món fundacional català.

“ En suma, la branca de formació desplegada per la CCF ha estat una àrea de treball que ha realitzat una aportació interessant els últims 20 anys de l'entitat, i que ha beneficiat més de 4.000 treballadors del món fundacional català ”

Un nou context: la globalització (2001-2008)

Nova Llei catalana de fundacions

Després de gairebé dues dècades de vigència de la primera Llei catalana de fundacions (1/1982, de 3 de març), que va marcar una fita en la legislació fundacional a tot l'Estat, l'evolució de les mateixes fundacions, com del Protectorat i de la societat en general eren motiu més que suficient per justificar l'elaboració d'una nova llei sobre el tema.

De fet, al voltant de l'any 2000 no sols la Llei de fundacions va ser revisada a Catalunya, sinó també una sèrie de marcs legals que havien estat promulgats en els primers anys del retorn del govern autonòmic.

Un indicador inqüestionable dels canvis succeïts en aquests gairebé 20 anys, és l'augment del nombre de fundacions registrades a Catalunya, que va passar de prop de 200 el 1982, a més de 1.500 l'any 2001, la meitat de les quals –almenys– ja tenia una llarga experiència per avalar la seva valuosa aportació a la societat.

Des d'una perspectiva juridicofilosòfica, el llavors conseller de Justícia, Josep-D. Guàrdia Canela, justificava la nova llei assenyalant que en aquests gairebé 20 anys les fundacions havien superat el marc legal establert per la Llei fins llavors. De fet, en el text de presentació de la nova Llei s'assenyala que aquesta “consolidada el desplaçament del centre neuràlgic de les fundacions des del *corpus* (el

“ Un indicador inqüestionable dels canvis succeïts en aquests gairebé 20 anys, és l'augment del nombre de fundacions registrades a Catalunya, que va passar de prop de 200 el 1982, a més de 1.500 l'any 2001, la meitat de les quals –almenys– ja tenia una llarga experiència per avalar la seva valuosa aportació a la societat ”

Protectorat; la suspensió de l'obligatorietat de presentar el pressupost de l'any en curs; la possibilitat que les fundacions es puguin constituir amb una previsió de temporalitat i que puguin constituir fons especials; l'obligatorietat per a les fundacions més grans descrites en l'article 32, de sotmetre's a una auditoria dels seus comptes; i la previsió que els patrons percebin remuneracions per les seves activitats d'Administració, sense perjudici que això s'hagi de produir en el marc d'una relació contractual”.

Una altra de les novetats que va incorporar aquesta Llei –que ja havia estat inclosa en la Llei estatal de fundacions de l'any 1994 (30/1994, de 24 de novembre)– era la possibilitat que les entitats públiques poguessin constituir fundacions.

La Coordinadora i la Llei del 2001

En l'elaboració de la Llei catalana de fundacions del 2001, el protagonisme de la Coordinadora en les al·legacions i esmenes va ser molt gran, perquè aquells anys l'entitat ja gaudia d'un prestigi reconegut per la seva feina a favor del món fundacional, principalment català, però també estatal.

patrimoni i els béns) a *l'animus* (la finalitat, l'estructura i l'organització) en coherència amb una doctrina més moderna que defineix les fundacions com a finalitats en acció”.

Efectivament, les definicions jurídiques més modernes del fet fundacional afirmen que l'ànima d'una fundació és la seva finalitat i no tant el patrimoni destinat. D'aquesta manera, s'obre el camí a la possibilitat de creació de fundacions que, encara sense disposar d'un patrimoni, desitgin acostar-se a la consecució d'uns determinats objectius d'interès general o social.

En l'apartat dels continguts, el mateix preàmbul de la Llei destaca “la reducció dels supòsits d'autorització prèvia del

Aquest fet ha quedat palès cada vegada que tant la Generalitat de Catalunya, com l'Administració estatal han necessitat decidir diverses qüestions relacionades amb les fundacions, en comptar amb l'assessorament de la CCF entre altres persones i/o entitats. Així va ser en els preparatius de la Llei estatal de 1994, en la Llei catalana de 2001, i en l'estatal de 2002.

Tercer Congrés de Fundacions

Amb el lema “Identitat, valors i futur”, el març del 2001 es va dur a terme el tercer Congrés de Fundacions, que va aplegar més de 200 persones durant dos dies, a fi de debatre sobre el paper del món fundacional en el context global contemporani. Context que, en més de 20 anys des de la creació de la Coordinadora, havia anat tenint importants canvis de caire polític, social, econòmic i, per descomptat, fundacional sobre els quals era més que escaient de reflexionar.

A continuació presentem una síntesi de les principals conclusions a què es va arribar en les taules de treball.

1. Evolució dels últims deu anys

La globalització, la desigualtat de la distribució de la riquesa, la reducció de la despesa pública i l'emergència de noves problemàtiques socials són trets que caracteritzen el nou context mundial. Per aquest motiu, cal que les fundacions reforcin el seu compromís social, per mitjà de la seva mirada atenta i la seva proximitat a les noves necessitats, així com la seva voluntat de fer-hi front per una ciutadania sensibilitzada i activa, tal com evidencien les estadístiques sobre el nombre de fundacions, de treballadors i col·laboradors del món fundacional a Catalunya, el qual és significativament més gran que a la resta de l'Estat espanyol.

2. Relacions amb l'Administració

En aquest apartat es va subratllar la necessitat de buscar amb l'Administració una relació basada en la col·laboració, la contraprestació i el ser-

“ En l'elaboració de la Llei catalana de fundacions del 2001, el protagonisme de la Coordinadora en les al·legacions i esmenes va ser molt gran, perquè aquells anys l'entitat ja gaudia d'un prestigi reconegut per la seva feina a favor del món fundacional, principalment català, però també estatal ”

vei, en comptes de la dependència econòmica, que en alguns casos és excessiva. A més, es va manifestar que calia (atès que les fundacions no tenen finalitat lucrativa) que l'Administració tingués en compte els criteris de qualitat-servei i el retorn dels excedents a l'hora de contractar els serveis d'aquestes entitats. I sobretot, es va puntualitzar la necessitat de millorar la transparència i la coordinació entre les mateixes fundacions, a fi de millorar les seves relacions amb l'Administració.

3. Relacions amb el sector lucratiu

La vinculació amb el sector empresarial és al mateix temps una oportunitat i una amenaça. Oportunitat, perquè –ni que sigui per millorar la seva imatge i el prestigi– moltes empreses estan interessades a col·laborar amb les fundacions; ame-

naça, perquè el sorgiment de noves necessitats socials és vist com una oportunitat de “negoci” per algunes empreses. Davant d'aquesta constatació, es va fer èmfasi en la necessitat treballar perquè les fundacions siguin destinatàries “desitjables” per a la captació de donacions a través de la seva transparència i coordinació, i per a això es va apel·lar directament a la CCF, perquè promogui espais de trobada i reflexió amb el sector lucratiu.

4. Capacitat de comunicar

En aquest àmbit es va constatar que en el context actual no és fàcil difondre les activitats de les fundacions, entre altres coses perquè la societat desconeix la figura mateixa de la “fundació” i hi ha molts prejudicis que no hi contribueixen. Per aquest motiu, es va remarcar la necessitat urgent de potenciar una imatge conjunta i representativa del sector fundacional, tot destacant sobretot l'aportació de les fundacions a nivell social. Per aconseguir aquest propòsit, es va insistir que les fundacions es familiaritzin amb les eines de comunicació.

“ Amb el lema “Identitat, valors i futur”, el març del 2001 es va dur a terme el tercer Congrés de Fundacions, que va aplegar més de 200 persones durant dos dies, a fi de debatre sobre el paper del món fundacional en el context global contemporani ”

5. Relació entre les fundacions

La necessitat del treball en xarxa va ser el Nord en què va haver-hi més acord en aquest àmbit, perquè es considera que aquest afavoreix el creixement general del sector, permet marcar objectius comuns i aprendre mútuament de les bones pràctiques d'altres. Per aquest motiu, es va posar èmfasi en la necessitat d'estrenger relacions, de generar espais de trobada, coordinació i treball conjunt, tasca en la qual la CCF hauria de jugar un paper de motor i lideratge.

6. Patronat

Respecte dels patronats de les fundacions, es va evidenciar la necessitat que promoguin una “pedagogia social de la solidaritat”, formant un equip humà desinteressat, amb esperit de servei i que vetlli pel compliment de les finalitats i els valors de l'entitat. Així mateix, es va concloure que els patrons han d'estar implicats i conèixer les necessitats de la fundació, perquè puguin respondre-hi amb pertinència, agilitat i independència.

7. Les fundacions

Les fundacions tenen uns trets d'identitat que els distingeixen d'altres entitats del tercer sector, que són: ser fruit d'un acte de creació personal, tenir una finalitat d'interès general, estar sempre dirigides a tercers, no tenir ànim de lucre, expressar una actitud rebel per modificar la realitat, comptar amb un fons fundacional, ser expressió de la societat civil i tenir un òrgan de gestió no assembleari. Reconegues aquestes característiques, es va afirmar que l'Administració ha de vetllar perquè aquesta identitat es mantingui en les noves fundacions i es va animar la CCF a redactar uns principis identitaris i un codi deontològic que servís com a guia per a les fundacions.

Valors

Així mateix, es van identificar alguns dels valors bàsics que han d'estar presents en totes les fundacions: la solidaritat, l'altruisme, el servei, la llibertat, la justícia, la responsabilitat, la generositat, la transparència i l'inconformisme.

“ es va subratllar la necessitat de buscar amb l'Administració una relació basada en la col·laboració, la contraprestació i el servei, en comptes de la dependència econòmica, que en alguns casos és excessiva ”

Futur

Com a reptes de futur de les fundacions, es va concloure que aquestes han de tendir a ser portaveus de la societat civil, per tal d'expressar i defensar els seus interessos, i també han de treballar per ser i ser reconegudes com a membres actius, rellevants i imprescindibles de la societat.

Pàgina web de la Coordinadora (www.ccfundacions.org)

Un altre dels fruits del Tercer Congrés de Fundacions va ser la creació de la pàgina web de la CCF (www.ccfundacions.org) com a eina d'informació i de treball, tant per a les fundacions associades a l'entitat, com per a la societat en general.

Així, la CCF va donar un important pas endavant, sumant-se al *boom* d'Internet com a recurs principal de comunicació permanent de l'entitat.

Concretament, aquest espai es va aprofitar per presentar la CCF a la societat i més endavant, i fins ara, com una plataforma d'informació sobre el tema, en la qual avui es poden trobar des del directori actualitzat de fundacions de Catalunya, fins a les últimes publicacions de l'entitat.

“ Com a reptes de futur de les fundacions, es va concloure que aquestes han de tendir a ser portaveus de la societat civil, per tal d'expressar i defensar els seus interessos, i també han de treballar per ser i ser reconegudes com a membres actius, rellevants i imprescindibles de la societat ”

Així mateix, el web de la CCF constitueix avui el principal mitjà de difusió telemàtica per a la difusió de cursos, jornades i seminaris destinats als treballadors del món fundacional.

Revista Societat Civil

Aquesta publicació va sorgir l'any 1996 amb el propòsit de destacar el paper de la Societat Civil en general i del món fundacional en particular, tot acarant en profunditat temes d'actualitat des d'una perspectiva analítica i interdisciplinària. En els seus 8 anys de vida, els temes de la publicació van ser:

- 1996. Societat civil (Revista monogràfica de la CCF)
- 1997. Societat civil i política
- 1999. Societat civil i mitjans de comunicació
- 2000. Societat civil i valors
- 2002. Societat civil i educació
- 2003. Societat civil i globalització

Per garantir una mirada interdisciplinària, en cada edició de la revista es va convidar destacats intel·lectuals, com Salvador Cardús, Llorenç Gomis, Eva Salvà, Àngel Castiñeira, Joan Prats i Pere de la Riba, entre d'altres, a participar-hi, els quals –des de les seves disciplines respectives– van elaborar interessants articles sobre els temes en qüestió. D'aquesta manera, la revista *Societat Civil* va suposar una veritable aportació al pensament sobre les temàtiques esmentades.

La revista s'imprimia en format DIN A4, amb paper i disseny de gran qualitat i es distribuïa entre els socis de la Coordinadora i dirigents empresarials i polítics de la societat catalana.

Estudi de les fundacions a Catalunya

Després de més de 20 anys de vida i arran de les interessants conclusions i reptes plantejats en el III Congrés de Fundacions, es va decidir fer un estudi de fundacions que constituís una mena de fotografia d'aquell moment del món fundacional català. Amb aquest propòsit, l'any 2001 es va dur a terme l'*Estudi de les fundacions a Catalunya*, el qual va permetre oferir un diagnòstic de la situació general del sector fundacional a Catalunya, a través de dades quantitatives que van assenyalar les seves característiques més importants.

Paral·lelament, l'estudi va incloure l'anàlisi de les dades obtingudes, a càrrec d'intel·lectuals vinculats a l'àmbit fundacional, els quals van reflexionar sobre els desafiaments i les línies de futur que en aquell moment els semblava que havien de ser els reptes de la Coordinadora.

Entre les aportacions més rellevants de l'estudi, hi destaca la constatació que el món fundacional mobilitza en l'actualitat grans quantitats de recursos, com també un important nombre de treballadors –professionals, tècnics i administratius– a més de milers de socis col·laboradors i de voluntaris. Aquesta situació el converteix en un importantíssim actor, no sols de l'economia dels països,

“ L'any 2001 es va dur a terme *l'Estudi de fundacions de Catalunya*, el qual va permetre oferir un diagnòstic de la situació general del sector fundacional a Catalunya, a través de dades quantitatives que van assenyalar les seves característiques més importants ”

sinó de la societat en general i la seva construcció.

Des d'aquest reconeixement, molts dels col·laboradors que van comentar els resultats de l'estudi van coincidir en la necessitat que tant els governs com la societat en el seu conjunt coneguin i s'impliquin en la tasca de les fundacions, a fi d'unir forces en pro de la construcció d'una societat millor per a tots.

Actualment es pot trobar una versió digital d'aquest document en el lloc web de la Coordinadora.

Codi ètic i Bon govern de les fundacions

Darrere aquests títols es van elaborar el 2003 i 2005, respectivament, dos quaderns monogràfics, amb la finalitat d'oferir un material que pogués servir com a referència sobre aquests temes per a les fundacions sòcies de la Coordinadora, a més de servir per a tots els actors socials interessats en el món fundacional.

Concretament, la idea d'elaborar un *Codi ètic* va sorgir en el III Congrés de Fundacions (2001), en el qual es va palesar la necessitat de les fundacions de comptar amb un codi deontològic que guiés la seva acció, juntament amb un document que donés compte de les principals característiques de la seva identitat organitzacional.

En particular, el document buscava destacar el caràcter filantròpic de les fundacions, posant èmfasi en la generositat, la responsabilitat, l'altruisme, la solidaritat, l'inconformisme i la llibertat que guien la seva acció. Sobre aquesta base, el document afirma que l'acció de les fundacions ha de distingir-se d'altres entitats, per la seva qualitat, eficiència i eficàcia, i igualment per la seva professionalitat, coherència i transparència; tot en funció d'un sol objectiu: contribuir al millorament de la societat.

Per la seva banda, el *Bon govern de les fundacions* va néixer com una manera de pensar en l'aplicació pràctica dels continguts expressats en el *Codi ètic*. Així, en aquesta publicació, es va fer una insistència especial en els 4 eixos vertebradors de la feina de les fundacions, és a dir: el respecte de la voluntat del fundador, la finalitat d'interès general, la inexistència d'una finalitat lucrativa i l'efectivitat en l'acció.

L'aplicació d'aquests quatre trets distintius en el quefer quotidià de les fundacions és precisament el centre d'atenció d'aquest manual de bones pràctiques per al món fundacional.

Tant el *Codi ètic* com el *Bon govern de les fundacions* constitueixen una important aportació de la CCF al govern i la gestió de les mateixes fundacions i –en un sentit ampli– a tota la societat, ja que ofereix una conceptualització detallada i objectiva sobre un sector que té un rol social cada vegada més important en la gestió de les societats contemporànies, sobretot en la resolució de les problemàtiques emergents a les quals els estats no arriben o no tenen la capacitat d'atendre.

Actualment al lloc web de la Coordinadora (www.ccfundacions.org) es pot trobar una versió digital d'ambdós documents.

“ En particular, el document buscava destacar el caràcter filantròpic de les fundacions, posant èmfasi en la generositat, la responsabilitat, l'altruisme, la solidaritat, l'inconformisme i la llibertat que guien la seva acció ”

Constatacions i reptes de futur

El camí recorregut

Durant aquests 30 anys, la CCF ha impulsat i intervingut activament en el desenvolupament d'un marc legal que facilités primer i ampliés després l'activitat de les fundacions: la Llei catalana de fundacions de 1982 va constituir un referent indiscutible de la Llei estatal de 1994, i, en l'última norma (Llei de 2002), les aportacions de CCF van tenir-hi un pes singular.

“ En aquests 30 anys la CCF ha facilitat a les seves fundacions no sols el marc legal, sinó l'adequació d'aquest i de les mateixes fundacions a les demandes d'una societat subjecta a grans canvis i ha potenciat l'homogeneïtzació –tant jurídica com de finalitats– entre l'univers fundacional català i l'uropeu i internacional ”

En aquests 30 anys la CCF ha facilitat a les seves fundacions no sols el marc legal, sinó l'adequació d'aquest i de les mateixes fundacions a les demandes d'una societat subjecta a grans canvis i ha potenciat l'homogeneïtzació –tant jurídica com de finalitats– entre l'univers fundacional català i l'uropeu i internacional.

Un fil de continuïtat des dels primers moments fins a l'actualitat és la voluntat de preservar les fundacions d'un intervencionisme excessiu que és contemplat des de les fundacions com una amenaça d'absorció o de dilució en el sector públic. Conservar la

privacitat i independència respecte del sector públic i alhora aconseguir la protecció dels poders públics i garantir la gestió transparent dels recursos ha estat un repte continu.

Però des de l'últim congrés i com a conseqüència de les seves conclusions, la CCF ha anat ampliant el seu “full de ruta” en tres àmbits: la comunicació interna, la relació entre fundacions i el de la nostra identitat, valors i futur. Les iniciatives desplegades en cada camp són les següents:

Àmbit de la comunicació interna:

- Els butlletins *la CCF Informa*, que suposen un mitjà de comunicació àgil i dinàmic entre la Coordinadora i les fundacions associades.
- La revista *Altaveu*, que permet posar en coneixement de totes les fundacions associades les activitats que cada fundació du a terme i les notícies que cadascuna genera.

Àmbit de les relacions entre les fundacions:

- La creació de la Xarxa de Solidaritat entre les fundacions assistencials.
- Els esmorzars i les trobades entre fundacions, amb un esment especial de les trobades entre fundacions dirigides per dones.
- La revitalització de les assemblees anuals amb la finalitat de convertir-les en veritables “trobades” entre els associats.
- La creació d'un Consell Assessor per mantenir un contacte més profund entre fundacions en el període de temps comprès entre les assemblees anuals.

Àmbit de la nostra identitat, valors i futur:

- Les publicacions ja esmentades del *Codi ètic* i el de *Bon govern de les fundacions*.
- I amb motiu del nostre 30è aniversari, la publicació *30 anys de la Coordinadora Catalana de Fundacions i Què és una fundació?*

Tot això i especialment aquestes darreres publicacions constitueixen el pòrtic que marcarà el camí de la Coordinadora i que significa el seu repte de futur fonamental.

Reptes de futur

Un dels nostres reptes principals continua sent oferir més i millors serveis a les nostres fundacions associades. És, sens dubte, una de les raons de la nostra existència, per bé que no pas l'única.

També resulta una tasca fonamental dels anys vinents continuar impulsant el coneixement sobre les fundacions, amb la finalitat de continuar difonent el seu paper en la nostra societat.

Promoure la col·laboració entre fundacions i el treball en xarxa és igualment el nostre repte. La CCF ha d'actuar en aquest sentit com a "catalitzador" d'aliances i cooperació entre fundacions, tant al nostre àmbit geogràfic com més enllà.

Resulta evident que, com hem vist en les pàgines precedents, la feina de la Coordinadora Catalana de Fundacions juntament amb les administracions públiques i davant d'aquestes constitueixen unes tasques que continuen sent indispensables de dur a terme en el futur. Però tal com s'estan produint els esdeveniments en un món com més va més globalitzat, també resulta imprescindible revitalitzar i reforçar els grups organitzats i que configuren la societat civil –entre els quals les fundacions–, perquè aquesta és, en definitiva, la que proveirà de lleis la nostra democràcia.

Amb altres paraules: cal substituir l'actitud de confrontació per la de cooperació, però això només podrà aconseguir-ho una societat civil ben organitzada i, en conseqüència, forta.

I aquest treball de revitalització i enfortiment ens pertany a tots i s'ha de fer des de baix: començant pel reforçament de la figura jurídica de la fundació, perquè la seva presència es deixi sentir positivament i amb força en la societat civil de la qual forma part.

Per aquesta raó hem recuperat per al nostre 30è aniversari el lema IDENTITAT, VALORS I FUTUR, com a recordatori que aquests són els nostres reptes de futur i que s'emmarquen en el gran repte de les fundacions del segle XXI.

Les fundacions tenim una gran –per extensió i profunditat– història i basant-nos-hi hem de bastir el nostre futur, tot desenvolupant la nostra capacitat d'adaptació al món exterior.

I per fer-ho possible, i malgrat que sembli un repte que ja hauria d'estar clarament superat, hem de començar el nostre futur explicant a la societat el que és "realment i de debò" una fundació. Des de la CCF hem pogut constatar el nivell de desconeixement i la confusió que hi ha sobre això, i hem d'assumir aquesta tasca didàctica per poder explicar tot seguit com les fundacions poden i han de formar part de la societat civil del segle XXI.

Tant el llarg camí recorregut en aquests primers 30 anys, com els reptes a què ens enfrontem poden resumir-se en una idea que, inspirada en la nostra imatge gràfica, expressa metafòricament la nostra identitat i la nostra missió: volem ser un far per al món fundacional català. Un far que guii l'actuació de les administracions, que inspire noves idees i noves iniciatives de la societat civil catalana, i que il·lumini el camí que segueixen totes les nostres fundacions associades, que amb el seu treball diari fan que la nostra societat sigui una mica més humana.

“**volem ser un far per al món fundacional català. Un far que guii**”

Juntes directives

1983-1985. Raimon Noguera Guzmán.

Fundació Noguera

Isabel Vallès. Fundació Hospital-Asil de Granollers
 Jordi Porta. Fundació Jaume Bofill
 Jordi Espona. Fundació Roca Galés
 August Testor. Fundació M. Francisca de Roviralta
 Enric Serra. Fundació Catalana
 Pare Marc Taxonera. Fundació Congrés de Cultura Catalana

1985-1987. August Testor Permanyer.

Fundació M. Francisca de Roviralta

Isabel Vallès. Fundació Hospital-Asil de Granollers
 Jordi Porta. Fundació Jaume Bofill
 Marta Ferrés. Fundació Esico
 Jordi Espona. Fundació Roca Galés
 Enric Serra. Fundació Catalana
 Josep M. de Fàbregues-Boixar. Fundació Hospital de l'Esperit Sant
 Pare Marc Taxonera. Fundació Congrés de Cultura Catalana
 Núria Esteve. Fundació Roca Galés

1987-1989. Jordi Porta Ribalta.

Fundació Jaume Bofill

Josep M. de Fàbregues-Boixar. Fundació Hospital de l'Esperit Sant
 Raimon Bergós. Fundació Betania-Patmós
 Núria Esteve. Fundació Roca Galés
 Pare Marc Taxonera. Fundació Congrés de Cultura Catalana
 Joan Soler. Fundació Esico
 Ramon Llibre. Fundació Hotitzó
 Agustí Trullà. Fundació Hospital-Asil de Granollers
 Josep Maristany Pujol. Fundació Benèfica Assís

1989-2000. Miquel Billoch Barceló.

Fundació Roca Galés

Josep M. de Fàbregues-Boixar. Fundació Hospital de l'Esperit Sant
 Raimon Bergós. Fundació Betania-Patmós
 Manel Valls Martorell. Fundació Assistencial del Bages
 Manel Jovells. Fundació Hospital de Sant Pau i Santa Tecla
 Josep M. Ramírez. Fundació Institut Guttmann
 Joan Soler. Fundació Esico
 Padre Marc Taxonera. Fundació Congrés de Cultura Catalana
 Francesc Carbonell. Fundació SERGI
 Francesca Minguella. Fundació Internacional Josep Carreras
 Antoni Aliana Magrí. Fundació "la Caixa"
 Miquel Bes Calzadilla. Fundació Casa de Misericòrdia
 Frederic Roda Pérez. Fundació Universitat Internacional de la Pau
 Oriol Vidal Arderiu. Fundació Institució Cultural del CIC

2001-2003. Josep Maria de Fàbregues-Boixar Serra.

Fundació Hospital Esperit Sant

Giorgio Melloni. Fundació Intermón-Oxfam
 Raimon Bergós. Fundació Betania-Patmós
 Manel Valls Martorell. Fundació Assistencial del Bages
 Josep Bové. Fundació EMI
 Antoni Matabosch. Fundació Joan Maragall
 Jesús Palau. Fundació Reddis
 Jaume Iglesias Sitjes. Fundació Maite Iglesias Baciana
 Antoni Aliana Magrí. Fundació "la Caixa"
 Anna Grau Hoyos. Fundació Malalts Mentals de Catalunya

2004-2008. Jaume Iglesias Sitjes.

Fundació Maite Iglesias Baciana

Giorgio Melloni. Fundació Intermón-Oxfam
 David Parcerisas Fundació EADA
 Manel Valls Martorell. Fundació Sociosanitària de Manresa
 Raimon Bergós. Fundació Betania-Patmós
 Antoni Aliana Magrí. Fundació "la Caixa"
 Josep Bové. Fundació EMI
 Antoni Matabosch. Fundació Joan Maragall
 Carlos Cuatrecasas Targa. Fundació Cercle d'Economia
 Teresa Losada Campo. Fundació Bayt Al-Thaqafa
 Agustí Viñas Fundació Ajuda i Esperança

Cronologia

1973-74

Primeres trobades per conèixer la realitat del món fundacional al país. Hi són convocats els representants de les principals fundacions de tot Espanya.

La inflació s'enfila fins al 20%. L'almirall Carrero Blanco, president del Govern espanyol, és assassinat per ETA.

Alto el foc al Vietnam. Cop d'Estat a Xile, liderat pel general Augusto Pinochet. Inici de la dictadura militar que es va mantenir fins al 1989.

1978-79

Els representants de les fundacions Artur Martorell, Vives Casajuana, Roca Galés, Jaume Bofill, Joan Miró i Belloch-Pozzali decideixen crear el Grup de Promoció per a la Coordinació de les Fundacions Catalanes. Comissió d'estudi del règim jurídic de les fundacions. Proposa que en l'Administració pública existeixi només un Protectorat de fundacions, en comptes de la dispersió existent aleshores.

Espanya vota la Constitució. Se celebren les primeres eleccions municipals de la democràcia.

Els sandinistes prenen el poder a Nicaragua. Mor el Papa Pau VI, impulsor del Concili Vaticà II.

1981-82

Comissió per a la redacció d'un avantprojecte de Llei de fundacions. La integren Josep M. Vilaseca Marcet, Raimon Noguera Guzmán i Ramon Faus. La comissió elabora el text i el presenta el febrer de 1981 en la sessió plenària de la Coordinadora, en la qual és escassament modificat. El març del mateix any és lliurat a la Generalitat. La Llei es promulga pel febrer de 1982, recollint íntegrament el document elaborat per aquesta comissió. Primera Llei catalana de fundacions; és la Llei 1/1982, de 3 de març. Comissió per mantenir contacte amb la Conselleria de Cultura de la Generalitat. Integrada pels representants de les fundacions catalanes, Congrés de Cultura Catalana i Jaume Bofill. Comissió per mantenir contacte amb la Conselleria de Sanitat de la Generalitat. L'abril de 1981 aquesta comissió lliura un document al conseller, demanant que hi hagi una actitud clara de l'Administració davant els problemes que estan tenint les fundacions hospitalàries amb els nous ajuntaments democràtics.

Cop militar al Congrés dels Diputats (23-F) S'aprova la Llei del divorci. SEAT i Volkswagen signen un acord de col·laboració. Espanya ingressa a l'OTAN.

Guerra de les Malvines. Crisi econòmica mundial produïda per una vertiginosa baixa del preu del petroli en el mercat internacional.

1983-84

Primer Congrés de Fundacions Catalanes: el rol social i els desafiaments en els primers anys Comissió de Fundacions Culturals. Durant 1984 es reuneix per debatre sobre la possibilitat de col·laborar des de la Coordinadora en l'edició de publicacions de les fundacions sòcies. Després de diverses reunions es decideix que la Coordinadora col·labori en la promoció i distribució de les publicacions. Durant 1986 es fan diverses gestions i activitats.

El Govern expropia el holding RUMASA. El PSOE guanya les eleccions i Felipe González és proclamat president del Govern. Manifestacions massives contra la reconversió industrial.

Es descobreix el virus de la sida. Apareix el Disc Compacte (CD). L'Argentina torna a la democràcia. El Tribunal de l'Haia condemna els EUA per envair Nicaragua. Accident a la central nuclear de Txernóbil.

1985-89

Comissió de Fundacions Assistencials. Durant el 1986 fa diverses gestions adreçades a resoldre els problemes de les fundacions hospitalàries.

Barcelona es presenta com a ciutat candidata per celebrar els Jocs Olímpics de 1992.
Espanya ingressa en la CEE i aprova l'ingrés a l'OTAN per referèndum.
Aprovació de la Llei de despenalització de l'avortament.

El *Rainbow Warrior* s'enfonsa a Nova Zelanda.
Assassinat del primer ministre suec Olof Palme.
Baixada del dòlar als mercats mundials.
La població mundial arriba als 5.000 milions d'habitants.
Caiguda del Mur de Berlín.

1991-92

Segon Congrés de Fundacions Catalanes: període d'ampliació i diversificació fundacional.
Comissió per potenciar la CCF.
Comissió per estudiar la possibilitat de crear una fundació que pugui acollir diferents iniciatives fundacionals.

El Barça guanya la Copa d'Europa.
Se celebren els Jocs Olímpics a Barcelona.
Exposició Universal a Sevilla.
Jordi Pujol guanya per quarta vegada les eleccions catalanes.
Entra en servei el primer tren d'alta velocitat Madrid-Sevilla.
Indurain torna a guanyar el Tour de França.

Se signa el Tractat de Maastricht per a la formació de la UE.
Abolició de l'apartheid a Sud-àfrica.
Abolició del Pacte de Varsòvia.
Desmembrament de Iugoslàvia.
Desmembrament de l'URSS i naixement de la CEI.
Creació del MERCOSUR.

1994-95

Llei 30/1994, de 24 de novembre, d'incentius fiscals.

El Tribunal Constitucional aprova la Llei de normalització lingüística.
VW inverteix 206.000 milions de pessetes a SEAT, que a més rep ajuda pública.
El Banc d'Espanya rebaixa el preu del diner al 9,5%.
Ruptura del Pacte Social entre Govern i sindicats i manifestacions massives per la reforma laboral.
El Govern i els nacionalistes catalans pacten els pressupostos de l'Estat.
Espanya envia forces de pau a Bòsnia.

Neix la Unió Europea.
Noruega rebutja d'entrar a la UE.
Berlusconi guanya les eleccions a Itàlia.
Txecoslovàquia es divideix en República Txeca i Eslovàquia.
Alto el foc de l'IRA a Irlanda.
Aprovació del Tractat de Lliure Comerç entre els EUA, Mèxic i Canadà.
Tractat de Gaza-Jericó entre Arafat i Rabin.
Nelson Mandela guanya les primeres eleccions multirracials a l'Àfrica.
Massacre a Rwanda.

1995-2000

Primer *Directori de fundacions privades catalanes*.
Comissió Jurídica, integrada per M. Billoch, Josep Ferrer, Arias Velasco i Raimon Bergós, per estudiar i emetre un informe sobre l'Avantprojecte d'una nova llei catalana de fundacions.
Comissió per analitzar el Pla general de comptabilitat de les entitats.

Majoria absoluta del PP en les eleccions legislatives.
Eleccions autonòmiques a Catalunya i victòria ajustada de CiU.

Hugo Chávez es referma en el poder a Veneçuela.
Intervenció de les forces de l'OTAN a Iugoslàvia: conflicte de Kosovo.

sense ànim de lucre, composta per Manel Valls i Josep M. Busquets. Redacten propostes i s'envien a l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes.

Comissió de Comptabilitat de la CCF amb la Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, per estudiar la millora de l'esborrany de les normes del Pla de comptabilitat de les fundacions.

Amb el propòsit de preparar el Tercer Congrés de Fundacions, es reuneixen en diverses oportunitats les comissions següents: Comissió de Fundacions Assistencials, Comissió de Fundacions Culturals, Comissió de Fundacions Hospitalàries. Comissió de Fundacions Docents i Comissió de Fundacions d'Investigació.

Publicacions:

Societat civil (revista monogràfica de la CCF)

Societat civil i política

Societat civil i mitjans de comunicació

Societat civil i valors

Es desencadena el "cas Pinochet".
Putin és elegit president de Rússia.

2001-02

Llei 5/2001, 2 de maig, de fundacions

Congrés de Fundacions: Identitat, Valors i Futur

Estudi de les fundacions a Catalunya (2001): diagnòstic del món fundacional català, a través de dades quantitatives i articles de persones rellevants vinculades a aquest entorn.

Societat civil i educació

Comissió Econòmica, per estudiar l'augment de les quotes de soci de l'entitat;

Comissió de Fundacions Docents, per a la realització de la revista *Societat Civil*, sobre el tema societat civil i educació.

Comissió del Codi Ètic, per estudiar l'elaboració d'un codi ètic d'actuació del món fundacional.

S'aprova la Llei de partits que permetrà il·legalitzar Batasuna.

Esperpèntic incident armat entre el Marroc i Espanya a l'illa de Perejil.

Enfonsament del petrolier *Prestige* a la costa gallega. Crisi del chapapote.

Entra en circulació la moneda única europea: l'euro. Un euro equival a 166,386 pessetes.

Atemptat terrorista d'Al Qaeda al World Trade Centre de Nova York (11-S).

Els EUA envaeixen l'Afganistan.

La sonda Mars Odissey arriba a l'òrbita de Mart.

Severa crisi econòmica i social a l'Argentina per la fuga de capitals, coneguda com el *corralito*.

2002-03

Nou monogràfic de *Societat Civil*: societat civil i globalització

Pàgina web de la CCF (www.ccfundacions.org), com a eina d'informació i de treball, tant per a les fundacions associades a l'entitat com per a la societat en general.

Comissió Assistencial, per desenvolupar la Xarxa de Solidaritat Social;

Comissió de Fundacions Docents, per aprofundir sobre els reptes actuals de l'educació; Comissió del Codi Ètic, per elaborar un codi ètic d'actuació del món fundacional; Comissió de Fundacions Universitàries, per debatre sobre com arribar a convertir-se en un referent per a la societat civil en els temes que li són propis, i el Grup de treball sobre el patronat:

PSC, ICV i ERC signen l'Acord per a un Govern Catalanista i d'Esquerres a la Generalitat de Catalunya (Pacte del Tinell). Pasqual Maragall és elegit president de la Generalitat de Catalunya.

Accident del YAK-42.

Timor s'independitza d'Indonèsia.

Atemptat terrorista a Bali.

Els EUA envaeixen l'Iraq sense l'aprovació de l'ONU.

L'ús dels telèfons mòbils s'acosta al 100% a Europa.

responsabilitats i funcions, per potenciar i adequar la figura del patró de les fundacions a la realitat fundacional actual.

Informatius digitals

Primera etapa: Circular - *la Coordinadora Informa*

Entre 2001 i 2007 s'envien dos tipus d'informacions diferents, amb un mateix format.

2003-04

Codi ètic de les fundacions.

Decret 43/2003, de 20 de febrer, del Pla de comptabilitat dels fundacions privades.

Barcelona celebra el Fòrum de les Cultures.

Atemptats terroristes d'Al Qaeda a Madrid (11-M)

El PSOE guanya les eleccions generals del 14 de març i José Luis Rodríguez Zapatero és investit nou president del Govern el 2 d'abril.

El Govern retira les tropes d'Iraq i acorda reformar els estatuts d'autonomia.

S'aprova la Llei integral contra la violència de gènere.

S'aprova la LOE amb l'oposició de la Conferència Episcopal Espanyola en la reforma de l'assignatura de religió.

Espanya vota a favor d'una Constitució europea (44,6% vots).

Se celebren els Jocs Olímpics d'Atenes. 10 nous països passen a ser membres de la UE.

Mor l'ovella clonada Dolly.

2004-06

Xarxa de Solidaritat Social, Comissió de Fundacions Docents i Comissió del Govern de les Fundacions, Comissió de les Fundacions Universitàries.

Es crea el Consell Assessor de la CCF, amb el propòsit d'aportar criteris a la Junta Directiva de l'entitat, en la gestió i solució de tots els afers que incumbeixen l'entitat.

Presentació de la publicació *Bon govern de les fundacions*.

Enfonsament de diversos immobles al barri del Carmel.

S'aprova la reforma de la Llei del divorci i el matrimoni entre persones del mateix sexe.

Espanya pateix la sequera més intensa des de 1947.

Aprovació en referèndum de l'Estatut català amb el 73,9% vots a favor.

"Operació Malaia" per corrupció urbanística a Marbella.

S'aprova l'acord per a la millora del creixement i l'ocupació, que reforma el mercat laboral.

Entra en vigor la Llei antitabac.

El FC Barcelona guanya la Lliga i la Champions League.

Incendis forestals a Galícia.

Eleccions generals (2006).

Aprovació i signatura del Tractat pel qual s'estableix una Constitució per a Europa.

Atemptat terrorista a Londres (11-J).

Desordre civil als barris perifèrics de París i altres ciutats de França.

Primer trasplantament facial a França.

Tsunami a l'oceà Índic.

Independència de Montenegro, que esdevé el membre 192 de Nacions Unides.

Plutó és desclassificat com a planeta i el sistema solar es queda amb 8 planetes.

2006-07

Durant aquest any es mantenen actives les comissions següents: Fundacions Docents, la principal activitat de la qual és l'elaboració d'un pla estratègic, perquè serveixi com a carta de presentació davant de les administracions públiques; Xarxa de Solidaritat Social, per debatre temes d'interès social. Sorgeix un nou grup a proposta de l'Assemblea General d'aquest any, que és el de Dones al Capdavant de Fundacions Catalanes, que busquen tenir més presència en els organismes de decisió de la CCF.

Informatius digitals

Altaveu-la Coordinadora Informa

Des de març de 2007 se substitueix el model anterior per un butlletí setmanal de continguts generals anomenat *Altaveu*, tot reservant La Coordinadora Informa, per als continguts institucionals de l'entitat.

Guanya CiU però no governa.
Nova entesa Tripartit.

Al Pakistan, Benazir Bhutto mor
en un atemptat.
Agudització de la crisi del petroli

Edició
Coordinadora Catalana de Fundacions

Coordinació
Alba Molas Rifà

Documentació
Javier Aguirre
de l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral

Redacció
Caterine Galaz
Rodrigo Prieto
de l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral

Disseny
Palli:Disseny

Assessorament lingüístic
FX serveis lingüístics

Impressió
Winihard Gràfics S.L.

Provença, 304, 1r 3a
08008 Barcelona

www.ccfundacions.cat
info@ccfundacions.cat

www.ccfundacions.org
info@ccfundacions.org